

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

10.03.2020

Lēmums Nr. 4-02/14

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu

Adresāts:

Kārsavas novada dome, adrese: Vienības iela 53, Kārsava, Kārsavas novads, LV-5717,
elektroniskā pasta adrese: dome@karsava.lv.

Plānošanas dokumentu nosaukums:

Kārsavas novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam grozījumi (turpmāk – Teritorijas plānojuma grozījumi).

Izvērtētā dokumentācija:

Kārsavas novada domes (turpmāk – Izstrādātāja) 2020. gada 10. februāra vēstule Nr. 1.3.9./47 “Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu” un tai pievienotais iesniegums “Par plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanu” (turpmāk – Iesniegums), Izstrādātājas 2018. gada 24. maija lēmums (prot. Nr. 7., 12. §), Darba uzdevums Kārsavas novada teritorijas plānojuma 2012.– 2024. gadam 2018. gada grozījumu izstrādei (turpmāk – Darba uzdevums), Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – VVD Rēzeknes RVP) 2018. gada 16. augusta vēstule Nr. 7.5.–07/958 “Par stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Kārsavas novada teritorijas plānojuma 2012.–2024. gadam 2018. gada grozījumiem”, Veselības inspekcijas 2018. gada 4. septembra vēstule Nr. 2.3.7.–1/22583 “Par viedokļa sniegšanu par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību” un Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) 2018. gada 5. septembra vēstule Nr. 4.8/4523/2018–N “Par attīstības programmas grozījumu stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu”.

Izstrādātāja viedoklis:

Kārsavas novada Teritorijas plānojuma grozījumiem nav nepieciešams veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums), jo ar plānošanas dokumenta īstenošanu nav paredzamas likumā “Par ietekmi uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Likums) 1. un 2. pielikuma darbības, kā arī nav sagaidāma būtiska ietekme uz vidi. Teritorijas plānojuma grozījumi tiek izstrādāti, ņemot vērā to, ka spēkā esošais Kārsavas novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam (turpmāk – Teritorijas plānojums) neatbilst spēkā esošajam normatīvajam regulējumam.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma 23. viens *prim* panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kuram saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai – Vides pārraudzības valsts birojam (turpmāk – Birojs) – rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2020. gada 10. februārī Birojā saņemta Izstrādātājas 2020. gada 10. februāra vēstule Nr. 1.3.9./47 “*Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu*” un Iesniegums. Atbilstoši Iesniegumam un Darba uzdevumam:
 - 2.1. Teritorijas plānojuma grozījumu ietvarā ir paredzēts izvērtēt Teritorijas plānojuma atbilstību Latvijas Republikas normatīvo aktu izmaiņām un precizēt teritoriju izmantošanas veidu klasifikāciju un teritoriju plānoto (atļauto) izmantošanu saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumiem Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 240), izvērtēt teritoriju atļauto izmantošanu atbilstoši funkcionālajam zonējumam, kā arī izstrādāt teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus (turpmāk – TIAN) atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, ņemot vērā Latgales plānošanas reģiona un blakus esošo pašvaldību plānošanas dokumentus. Teritorijas plānojuma grozījumu izstrāde nepieciešama, jo Teritorijas plānojums neatbilst spēkā esošajam normatīvajam regulējumam (tas nav izstrādāts Teritorijas attīstības plānošanas sistēmā – TAPIS);
 - 2.2. Ar Teritorijas plānojumu netiek plānotas saimnieciskās darbības, kā arī citas darbības, kas atbilst Likuma 1. un 2. pielikumā paredzētām darbībām, kam būtu jāpiemēro ietekmes uz vidi novērtējuma un/vai sākotnējā novērtējuma procedūra. Ar plānošanas dokumentu atbilstoši Attīstības programmai tiek paredzētas darbības, kas uzlabos vides kvalitāti, samazinot infrastruktūras ietekmi uz vidi;
 - 2.3. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes datu pārvaldības sistēmā “*Ozols*” norādīto Kārsavas novada teritorijā atrodas divas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas – dabas liegums „*Kreiču purvs*” un dabas parks „*Numernes valnis*”, kā arī citas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas: dendroloģiskais stādījums “*Mežvidu parks*”, dabas piemineklis – aizsargājama aleja “*Ruskolovas lapegļu aleja*” un dižkoki. Dabas parkam „*Numernes valnis*” ir izstrādāti Ministru kabineta 2007. gada 22. maija noteikumi Nr. 333 „*Dabas parka „Numernes valnis” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*”, savukārt pārējo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264 „*Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*”. Ar plānošanas dokumentu netiek plānotas darbības, kas varētu negatīvi ietekmēt iepriekš minētās aizsargājamās dabas teritorijas.
3. Atbilstoši Darba uzdevumam ar Teritorijas plānojumu cita starpā tiek plānots:
 - 3.1. Izvērtēt Teritorijas plānojuma TIAN un grafiskās daļas atbilstību Noteikumiem Nr. 240 un veikt nepieciešamās korekcijas;
 - 3.2. Veikt nepieciešamos tehniska rakstura grozījumus Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā, saskaņojot tos ar faktisko situāciju;

- 3.3. Pārskatīt iepriekš noteiktās *Novada nozīmes lauku zemes (L1)*, samazinot tās vai palielinot vietās, kur lauksaimniecības zemju vērtība ir mainījusies. Pamatot šīs izmaiņas ar noteiktiem kritērijiem.
4. Pašvaldība atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumos Nr. 157 „*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) III daļā noteiktajam ir veikusi konsultācijas ar VVD Rēzeknes RVP, DAP administrāciju un Veselības inspekciju par plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi, kā arī par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību. Iesniegumam pievienotas:
- 4.1. VVD Rēzeknes RVP 2018. gada 16. augusta vēstule Nr. 7.5.–07/958 “*Par stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Kārsavas novada teritorijas plānojuma 2012.–2024. gadam 2018. gada grozījumiem*”. VVD Rēzeknes RVP, ņemot vērā, ka Teritorijas plānojumam paredzēts veikt funkcionālā zonējuma korekcijas, saskaņojot teritorijas atļauto izmantošanu ar faktisko situāciju un saņemtajiem attīstības priekšlikumiem, kas atbilst Attīstības stratēģijai, kā arī izvērtēt Teritorija plānojuma TIAN, gan arī grafiskās daļas atbilstību esošajiem normatīvajiem aktiem, veicot atbilstošas korekcijas, uzskata, ka plānošanas dokumenta īstenošana neradīs būtiskas vidi ietekmējošas izmaiņas. Līdz ar to VVD Rēzeknes RVP nerekomendē Stratēģiskā novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam;
- 4.2. DAP administrācija 2018. gada 5. septembra vēstule Nr. 4.8/4523/2018–N “*Par attīstības programmas grozījumu stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu*”, kurā DAP administrācija uzskata, ka Teritorijas plānojuma grozījumiem nav nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu, jo Attīstības programmas izstrādē ir ņemtas vērā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT) prasības, individuālie un vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi un plānotie Teritorijas plānojuma grozījumi neparedz izmaiņas, kam varētu būt negatīva ietekme uz dabas vērtībām;
- 4.3. Veselības inspekcijas 2018. gada 4. septembra vēstule Nr. 2.3.7.–1/22583 “*Par viedokļa sniegšanu par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību*”, kurā Veselības inspekcija, izvērtējot pašvaldības sniegto informāciju par plānošanas dokumentu, uzskata, ka Teritorijas plānojumam nav nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu. Vienlaicīgi Veselības inspekcija rekomendē dokumenta izstrādāšanas laikā pievērst uzmanību jautājumiem, kam ir būtiska ietekme uz vidi un cilvēku veselību, tostarp dzeramā ūdens kvalitātei, virszemes un pazemes ūdeņu apsaimniekošanai, objektu pievienošanai centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem, trokšņu piesārņojumam u.c. jautājumiem.
5. Teritorijas plānojuma grozījumi nav ietverti to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres. Līdz ar to jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu. Novērtējis ar Iesniegumu sniegto informāciju, kā arī vadoties no Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktajiem kritērijiem, Birojs atzīst, ka šī brīža plānošanas stadijā Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes uzdevums ir vēl ļoti vispārīgs, tādēļ ar pilnīgu noteiktību konstatēt, ka plānošanas procesā nebūs jārisina arī ar vidi saistītas problēmas, nevar. Vienlaikus atzīstams, ka no Darba uzdevuma neizriet, ka ar Teritorijas plānojumu būtu paredzēts īstenot tādas būtiskas izmaiņas, kas nozīmīgi ietekmēs teritorijas izmantošanas nosacījumus attiecībā uz Likuma 4. panta trešās daļas 2. punkta teritorijām un objektiem. Līdz ar to Birojs atzīst, ka Teritorijas plānojuma grozījumi neatbilst plānošanas dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums nepieciešams:
- 5.1. Likuma 23. divi *prim* pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23. divi *prim* panta 1. punkts), tostarp to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot

vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23. divi *prim* panta 1. punkta a., b., c. un d. apakšpunkts). Tāpat Likuma 23. divi *prim* pants 2. punkts noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c. Savukārt Likuma 23. divi *prim* panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekme uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.

- 5.2. Šādā kontekstā Birojs secina, ka Teritorijas plānojuma grozījumus ir paredzēts izstrādāt kā jaunu plānošanas dokumentu, un teritorijas plānojumi pēc savas būtības tiek izstrādāti ar mērķi noteikt prasības un priekšnoteikumus dažādu darbību, tostarp būvniecības ieceru realizācijai. Tomēr Birojam nav sniegta informācija, ka ar Teritorijas plānojuma izstrādi pašvaldība būtu paredzējusi nozīmīgi grozīt jau spēkā esošā Teritorijas plānojuma ietvertu plānojuma koncepciju un pašreizējo teritoriju izmantošanu, radīt priekšnoteikumus jaunām, nozīmīgām vides problēmām, kas ietekmē plānošanas dokumentus arī citos plānošanas līmeņos. Teritorijas plānojums ir plānošanas dokuments, ko apstiprina vietējā pašvaldība, un tā realizācija var notikt atbilstoši spēkā jau esošajiem hierarhiski augstākiem pašvaldības plānošanas dokumentiem. No Iesnieguma izriet, ka būtiskākās izmaiņas plānotas, nosakot teritoriju izmantošanas veidu saskaņā ar jauno regulējumu, ko noteic Noteikumi Nr. 240 un šī brīža plānošanas stadijā nav indikāciju, ka būtu paredzētas jaunas darbības, kas būtiski ietekmēs vides kvalitāti.
- 5.3. No Iesnieguma tāpat neizriet, ka Teritorijas plānojuma izstrādes mērķis būtu iekļaut Likuma 1. un 2. pielikuma darbības. Gadījumā, ja turpmākajā plānošanas dokumenta izstrādes gaitā tomēr tiek konstatēts, ka tiks īstenotas nozīmīgas izmaiņas (piemēram, tādas, kas paplašina teritorijas, kurās izvietojami Likuma 1. un/vai 2. pielikuma objekti, vai nozīmīgi groza izmantošanas nosacījumus šādās teritorijās, vai citu teritoriju izmantošanas nosacījumos tiek iestrādātas normas, kas pieļauj Likuma 1. un/vai 2. pielikuma darbību īstenošanu u.c.), Kārsavas novada pašvaldībai jākonsultējas ar VVD Rēzeknes RVP par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību un nepieciešamības gadījumā informācija par izmaiņām sākotnējā plānošanas iecerē (par ko pieņemts šis lēmums) jānosūta Birojam jautājuma par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izlemšanai.
- 5.4. No Iesnieguma secināms, ka ar plānošanas dokumentu netiek plānotas darbības, kas varētu negatīvi ietekmēt novadā esošās ĪADT, t.sk. Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas, kā arī plānotās izmaiņas nav saistāmas ar ietekmi uz Eiropas un Latvijas nozīmes aizsargājamiem biotopiem, sugām un to dzīvotnēm. Pie nosacījuma, ka, izstrādājot Teritorijas plānojuma grozījumus, tiks ievēroti saņemtie institūciju nosacījumi, kā arī spēkā esošie normatīvie akti, plānošanas dokumenta izstrāde (un tā īstenošana) neradīs būtisku ietekmi uz vidi.
- 5.5. Ņemot vērā minēto, plānošanas dokumentam Stratēģiskā novērtējuma procedūra nebūtu lietderīga, tās nepieciešamību atbilstoši savai kompetencei nav konstatējusi arī VVD Rēzeknes RVP, Veselības inspekcija un DAP administrācija.
6. Līdz ar to, Birojs, izvērtējot tā rīcībā esošo un iesniegto informāciju saskaņā ar Likuma 23. divi *prim* panta 1., 2., 3. un 4. punkta nosacījumiem konstatē, ka Teritorijas plānojuma grozījumiem Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams.

Piemērotās tiesību normas:

- Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. pants, 23. divi *prim* pants, 23. trīs *prim* pants;
- Teritorijas attīstības plānošanas likums;
- Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 5., 6., 7. punkts;

- Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 „*Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*”;
- Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 16 “*Vides trokšņa robežlielumi un to novērtēšana*”;
- Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 „*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*”.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Pamatojoties uz izvērtēto dokumentāciju un faktiem, kā arī šajā lēmumā ietvertu faktisko un tiesisko apstākļu izvērtējumu, argumentiem un apsvērumiem, Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktajiem stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamības kritērijiem un piemērojot citas iepriekš minētās tiesību normas un lietderības apsvērumus, Birojs atbilstoši Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punktam secina, ka plānošanas dokumenta īstenošanai nav paredzama tik būtiska negatīva ietekme uz vidi, lai piemērotu Stratēģisko novērtējumu.

Lēmums:

Nepiemērot Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Kārsavas novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam grozījumiem.

Biroja direktora p.i.
Direktora vietniece,
Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja (*paraksts)

I.Kramzaka

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu